

Ulkoministeriö
Oikeuspalvelu
Ihmisoikeustuomioistuin- ja
sopimusasioiden yksikkö

VN/16835/2024
VN/16835/2024-UM-71

22.5.2026

Oikeusministeriö

Ulkoministeriön lausunto etukäteismaksua tuomioistuimissa koskevasta esiselvityksestä

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa etukäteismaksua tuomioistuimissa koskevasta esiselvityksestä. Lausunnossaan ulkoministeriö tarkastelee esiselvitystä Suomen ihmisoikeusvelvoitteiden näkökulmasta. Ulkoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Ulkoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esiselvitys koskee yksinomaan etukäteismaksua ja sen käyttöönottamisen oikeudellisia reunaehtoja sekä oikeudenhoidollisia ja taloudellisia vaikutuksia. Esiselvitys ei näin ollen käsittele esimerkiksi oikeudenkäyntimaksujen suuruuteen liittyviä kysymyksiä. (s. 13)

Ulkoministeriö toteaa, että esiselvityksessä ei siten ole vielä sellaisia konkreettisia ehdotuksia etukäteismaksun toteuttamisesta, joiden toteuttamisedellytyksiä ihmisoikeusvelvoitteiden näkökulmasta olisi mahdollista kattavasti arvioida. Näin ollen ulkoministeriö esittää tässä vaiheessa vain muutamia yleisiä huomioita.

Ulkoministeriö toteaa, että esiselvityksen johtopäätösten (s. 92) mukaan tuomioistuinmaksujen etukäteinen perintä vahvistaisi oikeudenhoidon edellytyksiä ja toisi merkittäviä taloudellisia säästöjä. Johtopäätöksissä on katsottu, että valmistelua etukäteismaksujärjestelmään siirtymiseksi tulee jatkaa.

Ulkoministeriö pitää arvokkaana sitä, että esiselvityksessä on varsin laajasti tarkasteltu asian kannalta relevanttia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) ratkaisukäytäntöä. Kuten esiselvityksestä ilmenee, etukäteismaksujen tulee täyttää EIT:n oikeuskäytännöstä ilmenevät edellytykset. Ulkoministeriö korostaa, että jatkovalmistelussa mahdollisesti esitettävien sääntelyratkaisujen hyväksyttävyyttä ja oikeasuhtaisuutta on arvioitava huolella Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden näkökulmasta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää maksujen suuruuteen ja maksuvapautus- ja kohtuullistamissääntelyyn, mukaan lukien ehdotetun sääntelyn vaikutukset haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax

+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet

kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

Yksikönpäällikkö

Krista Oinonen

Oikeudellinen erityisasiantuntija

Tinja Schröder

Jakelu

Oikeusministeriö

VN/16835/2024-UM-71

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: